

COĞ- RAFYA

SORU BANKASI

Güncel Müfredata ve
Yeni Soru Tiplerine Uygun

İÇİNDEKİLER

1.

BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'nın İç Yapısı, Levha Hareketleri	8
2. Bölüm: Jeolojik Zamanlar, Türkiye'nin Jeolojik Geçmişi	12

2.

BASAMAK

1. Bölüm: Topoğrafya ve Kayaçlar	20
2. Bölüm: İç Kuvvetler ve Türkiye'deki Etkileri	26

3.

BASAMAK

1. Bölüm: Akarsular ve Rüzgârlar	42
2. Bölüm: Karstik Sular, Buzullar ve Dalgalar	46
3. Bölüm: Kıyı Tipleri ve Kütle Hareketleri	50

4.

BASAMAK

1. Bölüm: Türkiye'nin Dağları	58
2. Bölüm: Türkiye'nin Ovaları ve Platoları	62

5.

BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'da Sular	70
2. Bölüm: Türkiye'de Sular	76

6.

BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'da Topraklar	92
2. Bölüm: Türkiye'de Topraklar	98

7. BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'da Doğal Bitkiler	108
2. Bölüm: Türkiye'de Doğal Bitkiler	114

8. BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'da Nüfus ve Özellikleri, Nüfus Piramitleri	124
2. Bölüm: Türkiye'de Nüfus ve Özellikleri	132

9. BASAMAK

1. Bölüm: Dünya'da Göçler ve Sonuçları	150
2. Bölüm: Türkiye'de Göçler	156

10. BASAMAK

1. Bölüm: Ekonomik Faaliyet Kollarının Özellikleri	164
2. Bölüm: Ekonomik Faaliyetler ve Gelişmişlik İlişkisi	168

11. BASAMAK

1. Bölüm: Deniz Yolları	176
2. Bölüm: Kara Yolları, Demir Yolları, Hava Yolları ve Boru Hatları	182

12. BASAMAK

1. Bölüm: Afetlerin Genel Özellikleri	190
2. Bölüm: Afetlerin Dağılışı ve Korunma Yöntemleri	194

COĞ- RAFYA

SORU BANKASI

1. BASAMAK

BU BASAMAKTA İŞLENECEK KONULAR

1. Bölüm: Dünya'nın İç Yapısı, Levha Hareketleri
2. Bölüm: Jeolojik Zamanlar, Türkiye'nin Jeolojik Geçmişi

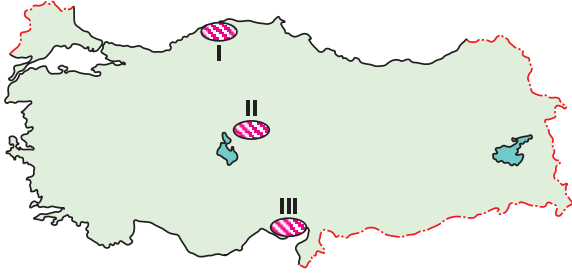

546829EB

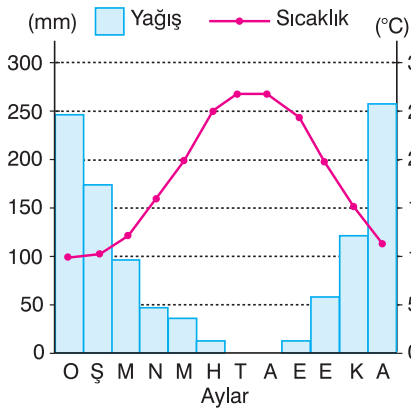
1.

Türkiye'nin doğal koşulları düşünüldüğünde, haritada numaralandırılan yörelerde doğal yetişen bitkiler, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Maki	Bozkır	Orman
B)	Maki	Orman	Bozkır
C)	Orman	Bozkır	Maki
D)	Orman	Maki	Bozkır
E)	Bozkır	Maki	Orman

2. Aşağıda, ülkemizdeki bir yörenin aylara göre sıcaklık ve yağış grafiği gösterilmiştir.

Bu yörenin doğal bitki örtüsü, aşağıdakilerden hangisine daha uygundur?

- A) Dağ çayırı   B) Maki
C) Bozkır   D) Antropojen bozkır
E) Sarıçam ormanları

3. Akdeniz dağ kuşağı ormanları, kızılçam orman kuşağı üzerinde 1000-2000 metreler arasında oluşup, değişik karaktere sahip ormanlar şeklinde gelişmiştir.

Bu ormanlarda;

- I. göknar,
II. ardıç,
III. sarıçam,
IV. ladin

ağaç türlerinden hangileri görülür?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

4. Bir grup coğrafyacı, kıyıda başlayarak bir dağa çıkarken; kestane, gürgen, şimşir, kayın, sarıçam, göknar ve ladin gibi ağaçları görmüştür.

Buna göre, coğrafyacıların çıktığı dağın, aşağıdaki illerin hangisinde yer aldığı söylenemez?

- A) Rize   B) Giresun   C) Zonguldak
D) Kastamonu   E) Muğla

5. Anadolu'da tarih boyunca savaşlar, yangınlar, hayvan otlatma, tarım arazisi kazanma, yerleşim alanı açma, yol yapımı ve sanayileşme gibi birçok etkinliklerle bitki örtüsü tahrip edilmiştir. Bunların sonucunda tahrip edilen alanlarda daha zayıf yeni bitki örtüleri ortaya çıkmıştır.

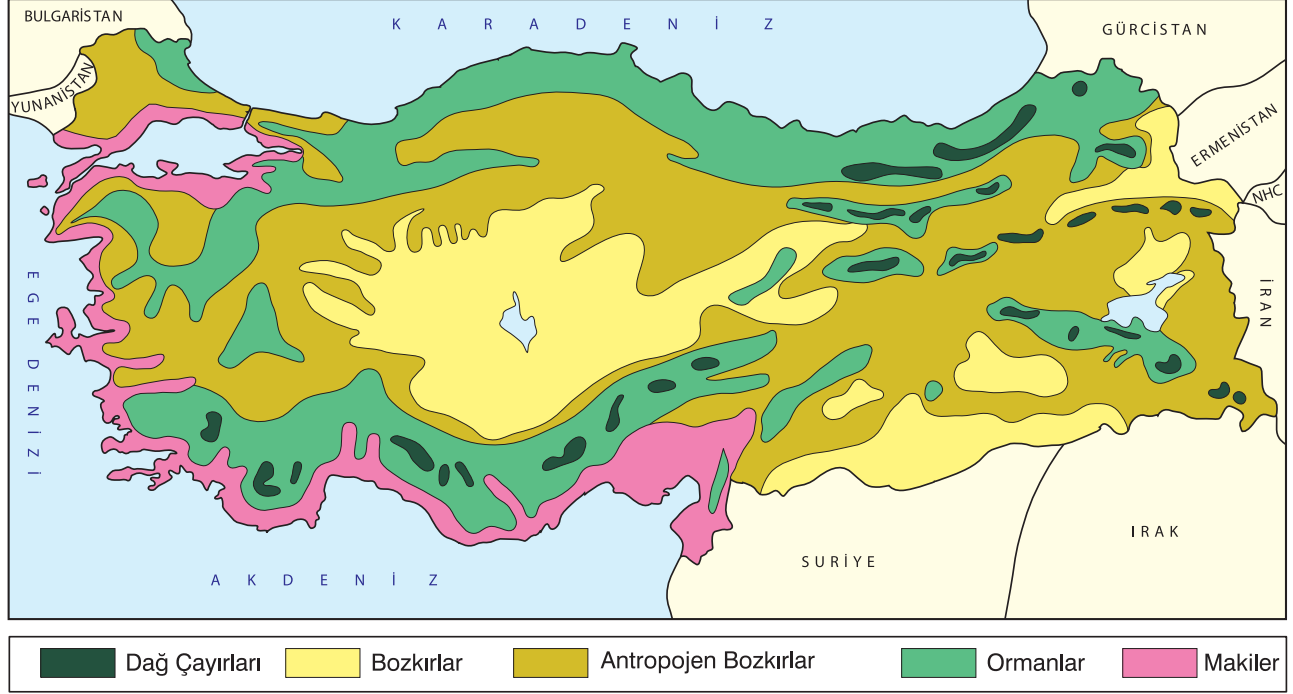
Buna göre;

- I. garig (frigana),
II. iğne yapraklı orman,
III. antropojen step,
IV. dağ çayırı

bitki örtülerinden hangileri, Anadolu'da insanların tahribiyle oluşan yeni türlerdir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6, 7, 8 ve 9. SORULARI AŞAĞIDA VERİLEN HARİTAYA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

6. Bitki örtülerinin Türkiye'deki dağılışıyla ilgili, aşağıdaki bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Bozkırlar, deniz etkisinden uzak iç bölgelerde görülür.
- B) Makiler, Akdeniz ikliminin görüldüğü bölgelerde yaygındır.
- C) Dağ çayırları, makilere göre daha yüksek alanlarda görülür.
- D) Orman bölgelerindeki ağaçların tümü geniş yapraklıdır.
- E) Antropojen bozkırların görüldüğü alan, bozkırların görüldüğü alandan fazladır.

7. Bu haritadan, Türkiye'yle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi elde edilebilir?

- A) Akarsu havzaları
- B) Tarımsal üretim
- C) İklim tipleri
- D) Nüfus yoğunluğu
- E) Yer altı su kaynakları

8. Aşağıdaki bölgelerden hangisinin orman bakımından zengin olduğu **söylenemez**?

- A) Tuz Gölü çevresi
- B) Batı Toroslar
- C) Batı Karadeniz Dağları
- D) Orta Toroslar
- E) Doğu Karadeniz Dağları

9. I. Yeryüzü şekilleri
II. Buzullar
III. İklim özellikleri
IV. Çöller
V. Toprak özellikleri

Bitki örtülerinin Türkiye'deki bu dağılışında, yukarıdakilerden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, III ve V

0C2DECC6

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 2

1. BASAMAK

1. Yeryüzü ile Dünya'nın merkezi arasındaki uzaklık ortalama 6370 km'dir. Yeryüzünden itibaren Dünya'nın merkezine doğru gidildikçe yoğunluk ve sıcaklık artar. Manto katmanı, yer kabuğu ile çekirdek arasında bulunur. Dünya'nın hacminin % 84'ünü oluşturur ve 2900 km derinliğe kadar iner. Manto katmanı, yer kabuğunda meydana gelen tektonik kökenli olayların kaynağıdır.

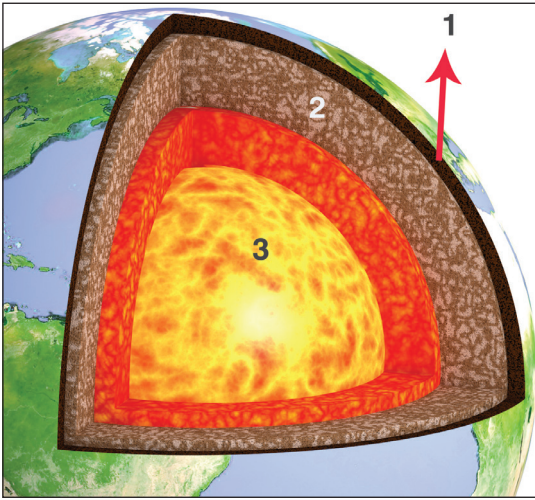
Buna göre;

- Kalınlığı en az olan katmandır.
- Yoğunluğu çekirdek katmanından az, yer kabuğundan fazladır.
- Yüksek oranda demir ve nikelten oluşur.
- Üst kısımları, sıvı olan magma tabakasından oluşur.

özelliklerinin hangileri manto katmanıyla ilgili değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. Aşağıdaki şekilde, Dünya'nın iç yapısını gösteren kesit verilmiştir.

Dünya'nın numaralandırılan bu bölümleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

1	2	3
A) Yer kabuğu	Manto	Çekirdek
B) Manto	Çekirdek	Yer kabuğu
C) Yer kabuğu	Çekirdek	Manto
D) Çekirdek	Manto	Yer kabuğu
E) Manto	Yer kabuğu	Çekirdek

3. "(I) Yer kabuğunu oluşturan levhaların karşılaştığı yerlerde, ağırlığı fazla olan kabuk, daha hafif olan kabuğun altına dalmaktadır. (II) Levhaların uzaklaştığı yerlerdeyse yarıntılardan çıkan magma, yükselerek soğumaktadır. (III) Buna göre mantodaki hareketlere bağlı olarak yer kabuğu da hareket etmekte, yeryüzü sürekli değişmektedir. (IV) Yer kabuğundaki hareketler, yılda metrelerce ifade edilecek kadar hızlı gerçekleştiği için insanlar bu hareketi hissetmemektedirler. (V) Yer kabuğu hareketi sonucu gerçekleşen kırılma, kıvrılma, yükselme ve çökme gibi olayların tamamı tektonik hareketler olarak adlandırılır."

Yukarıdaki paragrafta numaralandırılan cümlelerin hangisi doğru değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. "Kıta sınırlarının bir yapbozun parçaları gibi birbirini tamamlaması ve binlerce km uzakta bulunan kıtaların kenarlarında aynı canlı türlerine ait fosillere rastlanması bir tesadüf olamaz." **diyen bir kişi, aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaya çalışmaktadır?**

- A) Yer kabuğunun farklı yoğunluktaki katmanlardan oluştuğunu
B) Jeolojik dönemler içerisinde iklimde değişmelerin olduğunu
C) Dünya'nın iç kısmına doğru gidildikçe sıcaklığın yükseldiğini
D) Yeryüzünde toptan yükselme ve alçalmaların olabildiğini
E) Kıtaların önceleri bitişik hâlde olduğunu

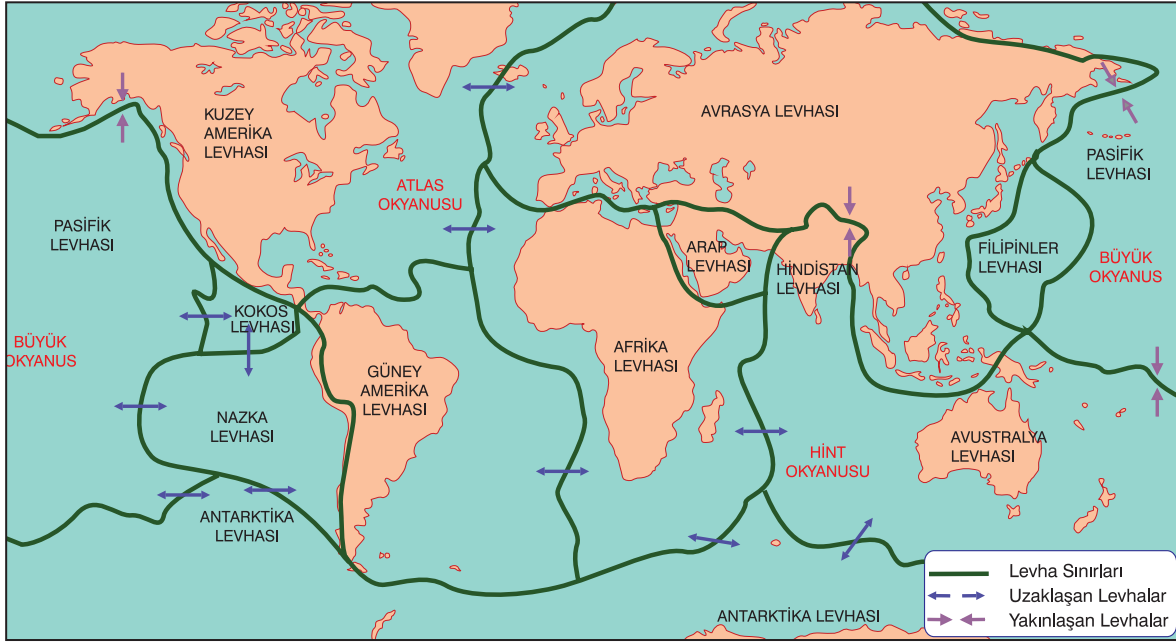
5. • Ortalama kalınlığı 35 km olup okyanusların altında kalınlığı az, kıtaların altında ise fazladır.
• Bileşiminde magnezyum ve demir elementleri daha fazladır.
• Sial (granitik kabuk) ve sima (bazaltik kabuk) olmak üzere iki farklı tabakadan oluşur.
• Sıcaklığı, 2000-5000 °C arasında değişmektedir.
• Yoğunluğu, sıcaklığı ve kalınlığı en az olan katmandır.

Yukarıdaki özelliklerden kaç tanesi yer kabuğu katmanına aittir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

6, 7, 8 ve 9. SORULARI AŞAĞIDA VERİLEN PARÇAYA VE HARİTAYA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Yer kabuğunu oluşturan parçalara levha denir. 1915 yılında Alfred Wegener tarafından ortaya atılan Kıtaların Kayması Kuramı'na göre, kıtalar etrafı Panthalassa denilen okyanusla çevrili tek bir parça (Pangea) hâlindeyken zamanla parçalanarak birbirinden uzaklaşmıştır. Bu kuram 1950 yılında geliştirilerek Levha Tektoniği Kuramı adını almıştır. Bu kurama göre levhaları hareket ettiren güç manto-daki konveksiyonel akıntılardan gelir.

6. I. Hindistan
II. Avrasya
III. Güney Amerika
IV. Avustralya
V. Antarktika

Yukarıdaki levhalardan hangileri birbirlerine doğru yaklaşmaktadır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve III
E) IV ve V

7. Levhaların bu şekilde hareket etmesinin **temel** nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürekli rüzgârlar
B) Mantodaki konveksiyonel akımlar
C) Jeotermal su kaynakları
D) Sıradağlar
E) Kara ve deniz dağılışı

8. Aşağıdaki levhalardan hangisi, Avrasya Levhası'yla komşu **değildir**?

- A) Afrika
B) Hindistan
C) Pasifik
D) Kuzey Amerika
E) Antarktika

9. Levhalar bulunduğu yere göre kıtasal levha, okyanusal levha ya da kıtasal-okyanusal levha olarak adlandırılır.

Buna göre;

- I. Avustralya
II. Pasifik,
III. Nazka,
IV. Hindistan

levhalarından hangileri okyanusal levha olarak nitelenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

3C69D08D

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

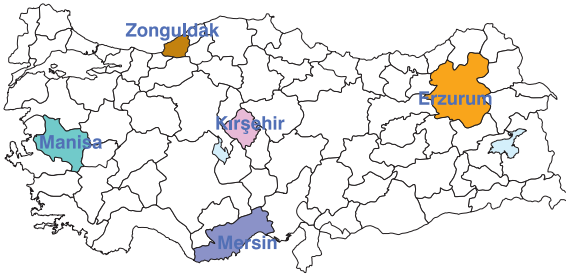
1. "Japonya'nın Entegre Okyanus Sondaj Programı ekibi, mantoyu saran yer kabuğunu delerek bilim dünyasındaki en büyük keşiflerden birine kapı açmayı hedefliyor. Projenin direktörleri arasında bulunan Damon Teagle, manto tabakasına inmenin bilim tarihindeki en büyük zorluklardan biri olacağını söyledi. Teagle, projenin Dünya'da üç noktadan yapılabileceğini; bu noktaların her birinin de Büyük Okyanus'ta bulunduğunu belirtti. Manto tabakasına kadar inilecek altı kilometrelik mesafe sadece 30 cm genişliğindeki bir delikle aşılabileceği. Teagle, başarılı olunması hâlinde Dünya'nın iç yapısı hakkında bilinmeyen birçok bilginin elde edilebileceğini öne sürdü."

Bu habere göre, sondaj çalışmalarının Büyük Okyanus'ta yapılmasında;

- Büyük Okyanus'un Japonya çevresinde yer alması,
  - Büyük Okyanus'un tabanında yer kabuğunun ince olması,
  - Büyük Okyanus'ta mercan resiflerinin yaygın olması
- etmenlerinden hangileri etkili olmuştur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

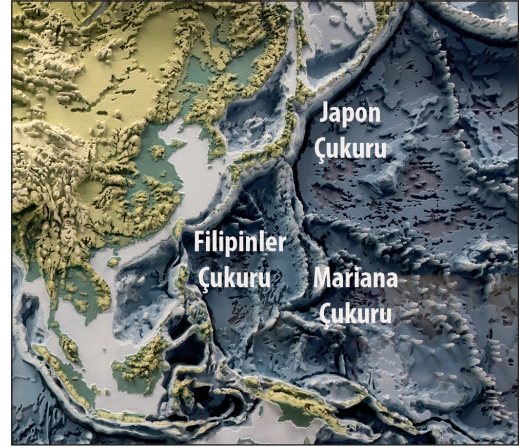
2. Türkiye'de, Paleozoik'te (Birinci Jeolojik Zaman) oluşan araziler yaygın değildir. Bu dönemde bazı yörelerde daha çok tortul ve metamorfik araziler oluşmuş, bu arazilere masif araziler denmiştir.

Buna göre, haritada gösterilen illerin hangilerinde masif araziler görülür?

- A) Manisa ve Zonguldak
B) Mersin ve Erzurum
C) Erzurum ve Manisa
D) Zonguldak, Erzurum ve Manisa
E) Kırşehir, Zonguldak ve Mersin

3. Aşağıdaki görselde, Büyük Okyanus'ta oluşmuş, bazı çukurlar görülmektedir.

Buna göre, bu çukurların oluşumunda aşağıdakilerin hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Levhaların yanal yer değiştirmesinin
B) Levhaların birbirinden uzaklaşmasının
C) Okyanusal levhanın, kıtasal levhanın altına dalmasının
D) Volkanik faaliyetlerin oluşmasının
E) Tsunami olaylarının gerçekleşmesinin

4. Manto; yer kabuğunun altından başlayıp yaklaşık 2900 km derinliğe kadar uzanan katmandır.

Manto katmanı ile ilgili;

- Yer kabuğunun basıncından dolayı üst kısımları katı hâldedir.
- Yer kabuğunda meydana gelen tektonik kökenli olayların kaynağıdır.
- Yoğunluğu, sıcaklığı ve kalınlığı en fazla olan katmandır.
- Dünya'nın toplam hacminin yaklaşık % 84'lük kısmını oluşturur.

ifadelerinin hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

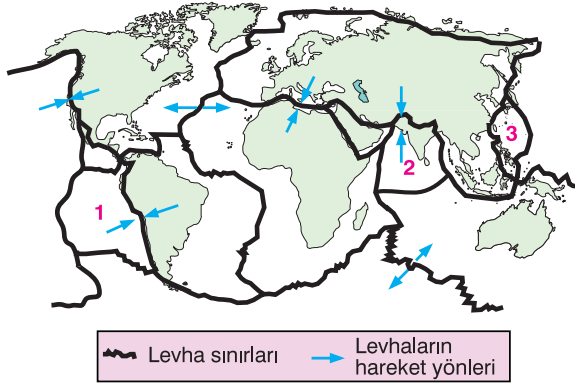
1. BASAMAK

5. Dünya'nın ne zaman, nasıl ve hangi maddelerden oluştuğu, tarih boyunca bilim insanlarının en önemli araştırma konularından biri olmuştur. Bilimsel gelişmelere bağlı olarak 19 ve 20. yüzyıllarda bu konuda çeşitli fikir ve kuramlar ileri sürülmüştür.

Buna göre, Dünya'nın oluşumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi, bilim insanlarınca kabul edilen görüştür?

- A) Önce Güneş etrafında dönerek soğumuş, sonra ısınmaya başlamıştır.
B) Kızgın gaz ve toz bulutlarının sıkışması sonucu oluşmuş ve eksenini etrafında dönerek soğumuştur.
C) Farklı bileşimdeki gazların ısınmasıyla oluşmuş, sonrada iç ısıyı kaybetmiştir.
D) Önce tümüyle sulardan oluşmuş, sonra katılmıştır.
E) Eksenini etrafında dönerek soğuduğundan, dıştan içe doğru sıcaklık ve yoğunluk azalmaktadır.

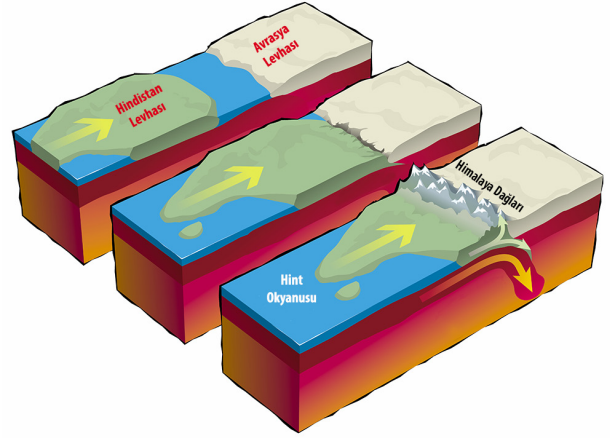
6. Aşağıdaki haritada, yer kabuğu levhalarının dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, haritada numaralandırılan levhalar, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

1	2	3
A) Nazka	Hindistan	Filipinler
B) Kokos	Arabistan	Filipinler
C) Güney Amerika	Afrika	Avustralya
D) Filipinler	Hindistan	Nazka
E) Güney Amerika	Arabistan	Avustralya

7. İki kıtasal levhanın birbirine yaklaşması sonucunda, her ikisinin de yoğunluğu az olduğundan birbirlerinin altına dalamazlar. Çarpışma bölgesinde kıvrılarak yükselirler. Aşağıda, Hindistan ve Avrasya levhaları arasında, böyle bir durumun gerçekleşme şekli gösterilmiştir.

Buna göre, Hindistan ve Avrasya levhalarının karşılaşma bölgesinde;

- I. Deprem riski azalmıştır.
II. Kıvrım dağları oluşmuştur.
III. Sial tabakasının kalınlığı artmıştır.
IV. Okyanus çukuru oluşmuştur.

olaylarından hangilerinin gerçekleştiği savunulabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. Çekirdek, mantodan sonra yaklaşık 2900-6370 km arasında yer alan ve Dünya'nın merkezinde bulunan katmandır.

Buna göre, çekirdek katmanı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İç çekirdekteki yüksek sıcaklığın etkisiyle dış çekirdeğin ergimiş hâlde olduğu tahmin edilmektedir.
B) Yüksek oranda demir ve nikelde oluşur.
C) Yoğunluğunun fazla olması nedeniyle ağır küre olarak da nitelenir.
D) Yoğunluğu, sıcaklığı ve kalınlığı en fazla olan katmandır.
E) Üzerindeki katmanların basıncı nedeniyle iç çekirdeğin giderek sıvılaştığı düşünülmektedir.

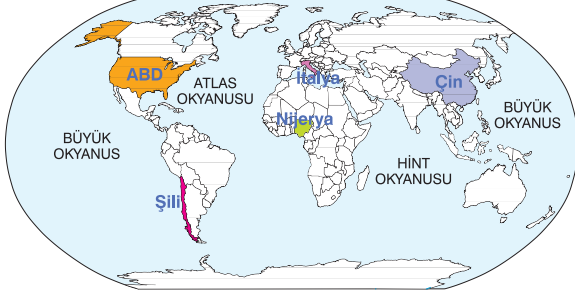

06DEFAC4

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

1. Yeryüzünde depremlerin yoğunlaştığı üç ana kuşak bulunmaktadır. Bu kuşaklar levha sınırlarıyla büyük oranda örtüşür. Bunlardan birinci kuşak, Büyük Okyanus'u çember şeklinde saran Pasifik, ikinci kuşak Akdeniz-Himalaya, üçüncü kuşak ise Atlas Okyanusu'nun ortasındaki levha sınırlarında yer alan Atlantik Deprem Kuşağı'dır.

Buna göre, haritada gösterilen ülkelerin hangisi, deprem kuşaklarının birinde yer almaz?

2. "Volkanik faaliyetler sonucunda oluşan adalara bir yenisi daha eklendi. Geçtiğimiz ocak ayında, Avustralya'nın doğusundaki Tonga Krallığı'na bağlı adalar civarında, okyanus altında gerçekleşen patlama sonrası oluşan ada keşfedilmeye başlandı. 63 yaşındaki tur organizatörü Gianpiero Orbassano ve iki arkadaşı adaya ayak basan ilk insanlar oldu. Yaklaşık bir ay süren patlama sonucunda ortaya çıkan bu ada, komşu adalar olan Hunga Tonga ve Hunga Ha'apai'ye de hayli zarar verdi. Komşu adalardaki hayat zarar görürken yeni ada şimdiden kuşlara ev sahipliği yapmaya başladı."

Yukarıdaki Genel Ağ haberine göre, aşağıdakilerden hangisi Hunga Tonga ve Hunga Ha'apai adalarında görülebilecek doğal olaylardan biri değildir?

- A) Yer sarsıntılarının oluşması
B) Kıvrım dağlarının ortaya çıkması
C) Hava kirliliğinin oluşması
D) Havaya karışan tozlardan dolayı uçak seferlerinde aksama olması
E) Asit yağmurlarının bitki örtüsüne zarar vermesi

3. Geniş yer kabuğu parçalarının yükselip alçalması olarak adlandırılan epirojenez, dikey bir doğrultuda ve yavaş gerçekleşen coğrafi olaydır.

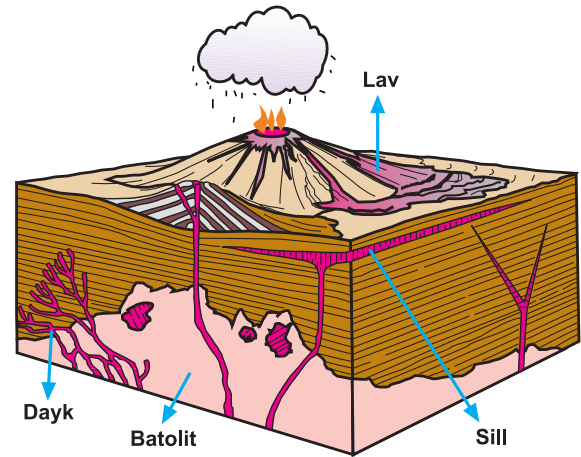
Buna göre;

- I. İtalya'nın Sicilya Adası'nda yer alan Etna Yanardağı'nın faaliyete geçmesi,
II. Pasifik Okyanusu'nda oluşan bir depremin, Japonya kıyılarında tsunamiye yol açması,
III. Venedik Şehri ile Po Ovası'nın, her yıl yaklaşık birkaç mm kadar çökmesi,
IV. İskandinav Yarımadası'ndaki Stockholm şehrinin, son yüzyıl içinde yarım metre kadar yükselmesi

durumlarından hangilerinin, epirojenez sonucunda meydana geldiği söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. Aşağıdaki blokdiyagramda, derinlik volkanizması sonucu oluşan dayk, batolit ve sill gibi şekiller gösterilmiştir.

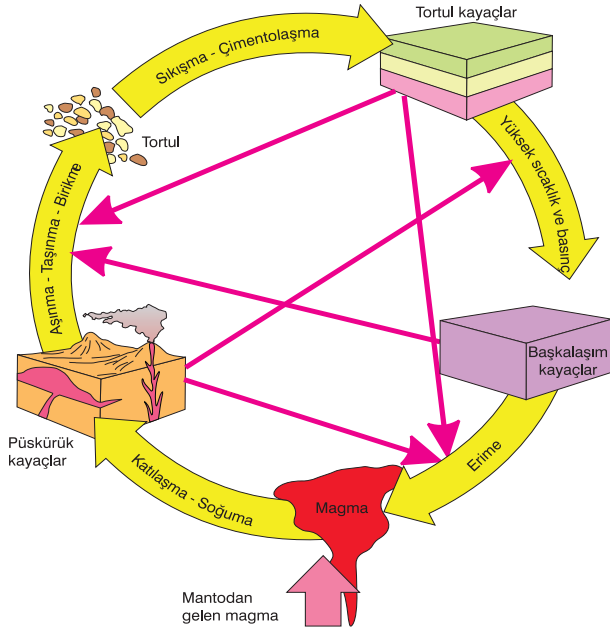

Buna göre, bu yer şekillerinin yapısında, aşağıdaki kayalardan hangisinin olması beklenmez?

- A) Granit
B) Diyorit
C) Gabro
D) Volkanik tüf
E) Siyenit

2. BASAMAK

5. Aşağıdaki görselde, yeryüzündeki kayaların döngüsü gösterilmiştir.

Görseldeki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başkalaşım ve tortul kayalar, zamanla ufalanarak küçük parçacıklara dönüşür.
B) Tortul ve püskürük kayalar, sıcaklık ve basıncın etkisiyle özelliğini yitirip başkalaşım kayalara dönüşebilmektedir.
C) Yer kabuğunu oluşturan kayalar içinde en fazla pay tortul kayalardadır.
D) Başkalaşım ve tortul kayalardan ayrılan parçaların zamanla sıkışıp birleşmesiyle tortul kayalar oluşur.
E) Püskürük kayalar, magmanın soğuyup katılaşmasıyla oluşur.
6. Tektonik depremler; levha hareketleriyle meydana gelen yer değiştirme, sıkıştırma, gerilme ve kırılma sonucu oluşan sarsıntılardır. Yeryüzündeki depremlerin büyük çoğunluğu tektonik kökenlidir. Tektonik depremler, genel olarak etki alanı en geniş ve en fazla zarara neden olan deprem türüdür.

Türkiye'nin arazi yapısı düşünüldüğünde, aşağıdaki illerin hangisinde deprem olasılığı en düşüktür?

- A) Erzincan B) İzmir C) Düzce
D) İstanbul E) Karaman

7. Yeryüzü incelendiğinde bazı bölgelerin yüksek, dağlık ve engebeli; bazı bölgelerin de alçak ve düz alanlara sahip olduğu görülür. Bu alanlara yeryüzü şekilleri denir. Yeryüzü şekillerinin bir kısmı, oluşumları için gerekli olan enerjiyi mantodaki konveksiyonel akımlardan alır. Bu enerjinin sonucunda meydana gelen iç kuvvetler yeryüzü şekillerinin oluşmasını sağlar.

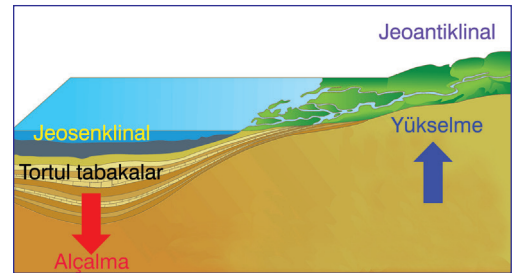
Buna göre;

- I. sıradağ,
II. delta ovası,
III. volkan konisi,
IV. kumullar,
V. kara kütlesi

yeryüzü şekillerinden hangileri, iç kuvvetlerin etkisiyle oluşmuştur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) I, III ve V E) II, III ve IV

8. Aşağıda, epirojenez olayının oluşumuyla ilgili görsel verilmiştir.

Buna göre epirojenezle ilgili;

- I. Kıvrım sıradağları meydana gelir.
II. Geniş yer kabuğu parçalarının yavaşça yükselip alçalması şeklinde gerçekleşir.
III. Kara kütleleri ve deniz çukurları oluşur.
IV. Enerjisini iklim olaylarından alır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

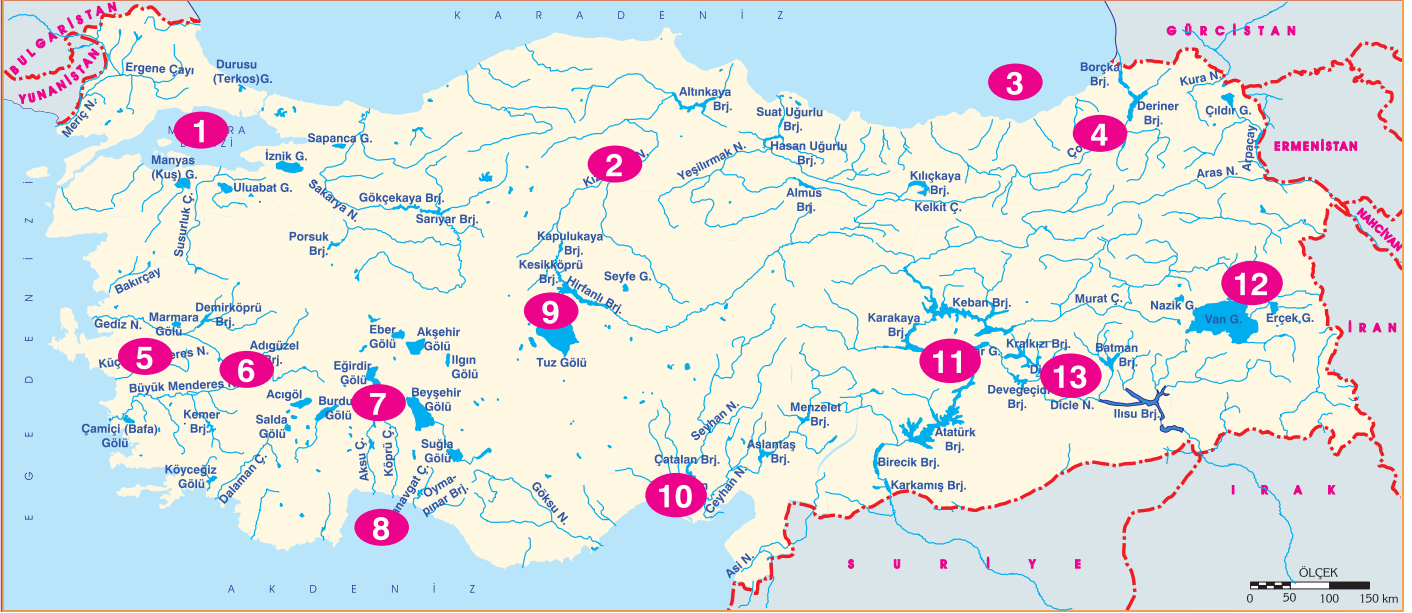
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

96E76BCD

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 5

- 3 numaralı denizimizin tuzluluğunun az olmasında, akarsuların çokluğu ve buharlaşmanın azlığı etkilidir.
- 1 numaralı denizimizden, daha çok ulaşım alanında yararlanılmaktadır.
- 2 numaralı bölgede, Kızılırmak yer almaktadır ve döküldüğü yerde Bafra Deltası oluşmuştur.
- 4 numaralı bölgede yer alan Aras Nehri, Türkiye sınırları dışında Gürcistan'daki Batum'da denize dökülür.
- 7 numaralı bölge, göller bakımından zengin olup, göllerin oluşumunda karstik süreçler ve tektonik olaylar etkili olmuştur.
- 5 numaralı bölgedeki akarsuların akış hızı az olup, döküldükleri yerlerde delta ovaları oluşturmuştur.
- 6 numaralı bölge sıcak su kaynakları bakımından zengin olup, Türkiye'nin ilk jeotermal enerji santrali buraya kurulmuştur.
- 10 numaralı bölgede yer alan Çukurova Deltası'nın oluşumunda, Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin taşıdığı alüvyonlar etkilidir.
- 9 numaralı bölgede yer alan Tuz Gölü, volkan lavlarının çukur alanı doldurmasıyla oluşmuştur.
- 11 numaralı bölgedeki akarsuyun hidroelektrik enerji potansiyeli düşüktür.
- 9 ve 12 numaralı bölgelerde yer alan akarsular, kapalı havzaya sahip akarsulardır.
- 5 numaralı bölgedeki akarsuların beslenmesinde, kar erimeleri ve buzul sularının etkisi fazladır.
- 7 numaralı bölgedeki akarsuların beslenmesinde kaynak sularının ve göl gideğenlerinin etkisi fazladır.
- 13 numaralı bölgedeki akarsu, Akdeniz'e dökülmektedir.
- 8 numaralı denizimizin tuzluluk oranı fazla olup, bu denizimizden daha çok ulaşım ve turizm alanlarında yararlanılır.

1. Haritada numaralandırılan bölgelerle ilgili doğru olan yargılar aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) b, d, e, g, i, j, n, o

B) c, f, h, j, k, l, m, n

C) a, b, c, d, e, f, g, j, k

D) a, b, c, e, f, g, h, k, m, o

E) e, f, g, h, i, j, k, l, m, n

2. Türkiye, volkanik faaliyetler sonucu oluşmuş çeşitli yeryüzü şekillerine sahiptir.

Bunlar arasında;

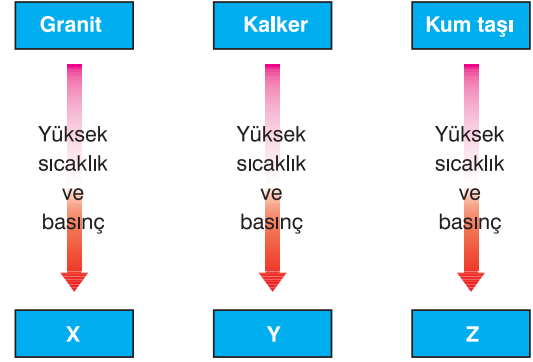
- I. Meke Tuzlası (Konya),
- II. Pamukkale Travertenleri (Denizli),
- III. Acıgöl Maarı (Nevşehir),
- IV. Gediz Deltası (İzmir),
- V. Karacadağ (Diyarbakır)

yeryüzü şekillerinden hangileri yer almaz?

3. Yer yüzeyinin akarsular tarafından aşındırılması belirli bir seviyeye kadar mümkündür. Aşındırmanın büyük ölçüde durduğu alt sınıra taban seviyesi denir. Akarsuların döküldüğü yer (göl, deniz, okyanus vb.) akarsuyun taban seviyesini oluşturur. Okyanuslar ve denizler akarsuların genel taban seviyesidir.
- Buna göre, ülkelerin fiziki koşulları düşünüldüğünde, aşağıdaki ülkelerin hangisindeki akarsular taban seviyesine daha yakındır?**
- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve IV
D) I, III ve V   E) II, III ve IV

4. Birinci Jeolojik Zaman adı da verilen Paleozoik, günümüzden yaklaşık 251 milyon yıl önce bitmiş, 542 milyon yıl önce başlamış zaman dilimidir.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi, Paleozoik Zaman'da gerçekleşen olaylardan biri değildir?**
- A) Taş kömürü yataklarının oluşumu
B) Alpler, Himalayalar, Kayalık ve And dağları ile Atlas ve Hint okyanuslarının oluşumu
C) Sürüngenlerin, balıkların ve kara bitkilerinin ortaya çıkması
D) Pangea Kıtası'nın oluşumu
E) Apalaş, Ural, İskoçya ve İskandinav kıvrım dağlarının oluşumu

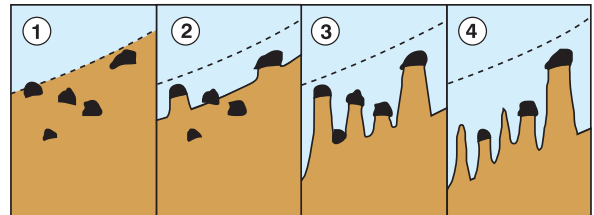
5. Aşağıda granit, kalker ve kum taşının yüksek sıcaklık ve basınç altında kalarak yeni bir kayaca dönüşmesi (metamorfik kayaç) gösterilmiştir.

Buna göre X, Y ve Z ile gösterilen yerlere yazılması gereken kayaç türleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A) Kuvarsit		Gnays	Mermer
B) Mermer		Gnays	Kuvarsit
C) Kuvarsit		Mermer	Gnays
D) Gnays		Mermer	Kuvarsit
E) Mermer		Kuvarsit	Gnays

6. Aşağıda, Türkiye'nin doğal turistik değerlerinden peribacalarının oluşum aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre, peribacalarıyla ilgili aşağıdaki yargıların hangisi doğru değildir?

- A) Karstik arazilerde oluşur.
B) Nevşehir, Ürgüp ve Göreme yörelerinde yaygındır.
C) Kırgıbayır topografyasının özel bir şeklidir.
D) Killi-marnlı ya da tüflü yapıli yamaçlarda yaygındır.
E) Sel sularının aşındırmasıyla oluşur.

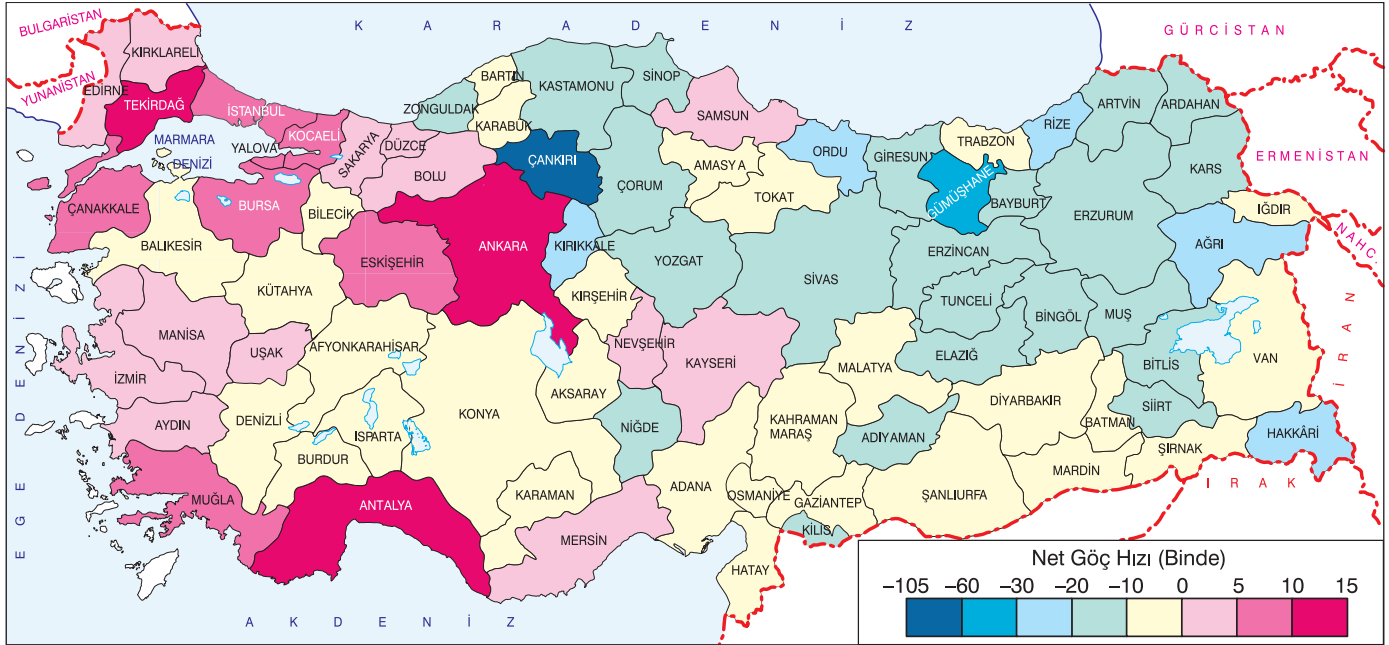
F8A1B2C0

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 11

1, 2, 3 ve 4. SORULARI AŞAĞIDA VERİLEN HARİTAYA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Aşağıdaki haritada, Türkiye'de 2019-2020 dönemindeki net göç hızının illere göre dağılışı gösterilmiştir.

1. Haritadan 2019-2020 döneminde, Türkiye'yle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi elde edilebilir?

- A) En fazla göç alan ilk üç il
- B) Göçlerin yönü
- C) Göç eden nüfusun cinsiyet durumu
- D) İllerin nüfus yoğunlukları
- E) Türkiye'nin nüfus artış hızı

2. I. Samsun
II. Gümüşhane
III. Muğla
IV. Çankırı

Haritaya göre, yukarıdakilerden hangileri **en çok göç veren iller arasında yer almaz**?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

3. I. Denizli
II. Ankara
III. Antalya
IV. Konya

Yukarıdakilerden hangileri **en fazla göç alan iller arasındadır**?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

4. Harita incelendiğinde, 2019-2020 dönemiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine **ulaşamaz**?

- A) Net göç hızı sıfırın altında olan illerin önemli bölümü iç bölgelerdedir.
- B) Antalya'nın nüfusu artmıştır.
- C) Marmara Bölgesi'ndeki illerin büyük bölümünün nüfusu artmıştır.
- D) Ağrı'nın nüfusu azalmıştır.
- E) Sivas ve Erzurum illerinde azalan nüfus miktarı aynıdır.

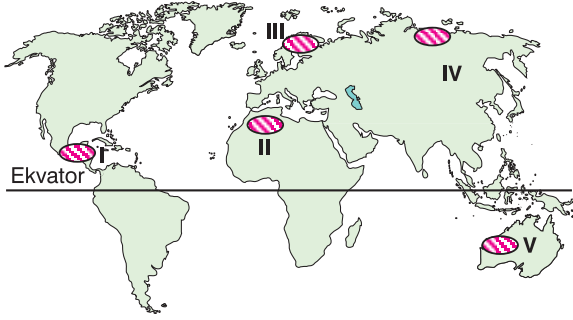

5. Ülkelerin nüfusları, nüfus özelliklerine ve piramidin şekline bağlı olarak; gelişen, durağan, gerileyen ve orta tip olmak üzere dörde ayrılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, gerileyen tipteki nüfus piramidine sahip ülkelerin nüfus özelliklerinden biridir?

- A) Genç nüfus oranının yüksek olması
B) İç göçlerin yaygın olması
C) Nüfus artış hızının yüksek olması
D) Doğum oranının az olması
E) Ortalama yaşam süresinin kısa olması

6. K şehri; tropikal fırtına, deprem ve tsunami gibi afetler bakımından riskli bir bölgede yer almaktadır.

Buna göre K şehri, haritada numaralandırılan bölgelerin hangisinde yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Demir yolları, kara ve deniz yollarından sonra Sanayi Devrimi sayesinde buhar gücüne dayalı makinelerin çalıştırılması ile temelleri atılan ulaşım sistemidir. Bu nedenle ilk demir yolları, İngiltere’de 1830’da Manchester ile Liverpool arasında yük taşıma amacıyla kullanılmıştır.

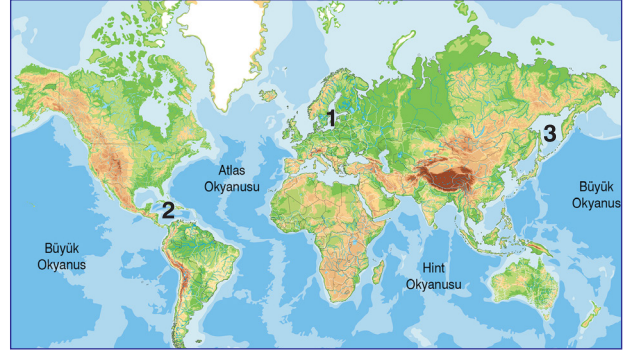
Buna göre, İngiltere’deki ilk demir yollarında;

- I. ilaç,
II. tropikal meyveler,
III. demir,
IV. maden kömürü

yüklerinden hangileri taşınmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

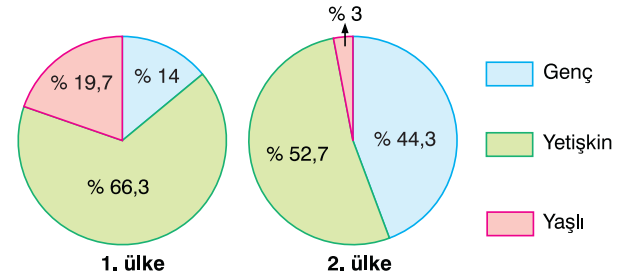
- 8.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan denizler, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Karayip	Ohotsk	Baltık
B)	Ohotsk	Karayip	Baltık
C)	Baltık	Karayip	Ohotsk
D)	Baltık	Ohotsk	Karayip
E)	Karayip	Baltık	Ohotsk

9. Aşağıdaki grafiklerde, iki ülkedeki nüfusun yaş gruplarına göre dağılışı gösterilmiştir.

Grafiklerdeki bilgilere göre, aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) 1. ülkede ortalama yaşam süresi daha uzundur.
B) 2. ülkede doğum oranları daha yüksektir.
C) 1. ülkenin gelişmişlik seviyesi daha yüksektir.
D) 2. ülkede birim alana düşen kişi sayısı daha fazladır.
E) Her iki ülkede nüfusun yarısından fazlasını yetişkin nüfus oluşturmaktadır.